

De psycholoog: titelbescherming en deontologie

VVPAZ Algemene Vergadering
OLVZ te Aalst, 21 november 2001

door Edward Van Rossen, directeur Psychologencommissie

Inhoud

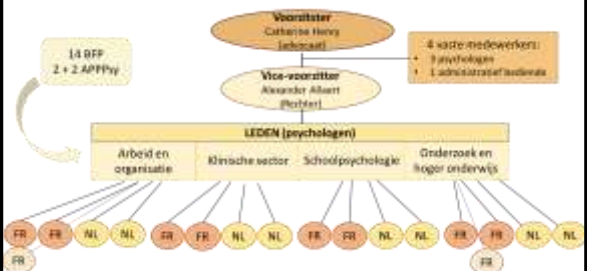
- **Psychologencommissie**
- Titelbescherming
- Deontologie & tuchtrecht
- Vragen bij deontologische code
- Blik op de toekomst

Psychologencommissie

- Publieke instelling
- Deel van de federale overheid
- Bevoegd voor ALLE psychologen
  - Onafhankelijk van hun statuut
  - Onafhankelijk van hun sector

Organigram

Bevoegdheden

➤ **Wet van 8 november 1993**

1. De lijst van psychologen bijhouden
2. Advies geven aan bevoegde ministers
3. Waken over de deontologie (ondersteunen)

Bestaansreden

1. Bescherming van de bevolking
2. Bescherming van het beroep
3. Gesprekspartner
  - ministers
  - andere overheidsinstanties
  - belangengroepen

Verskil met beroepsver'n .be

Commissie

- Publieke instantie
- Verplicht
- > 9.000 psychologen
- Bevoegdheden:
  - Adviezen (onafhankelijk)
  - Titelbescherming
  - Bescherming ethische praktijkvoering

Beroepsverenigingen

- Vzw's
- Vrije keuze
- Erkende: < 3.000 leden
- Mogelijkheden:
  - Belangenverdediging (ook syndicaal)
  - Navorming
  - Informatieverstrekking
  - Ledenvoordelen
  - Promotie

Erkende beroepsverenigingen .be

- BFP, www.bfp-fbp.be
- APPPSy, www.apppsy.be

- ≥ 2 jaar "werkelijke activiteit"
- individuele bijdrage > € 18,60 per jaar (2002)
- 4 sectoren: arbeids, klinische, school, onderzoek
- 4-maandelijkse "periodieke uitgave"
- rechtspersoonlijkheid, enz.

Inhoud .be

- Psychologencommissie
- **Titelbescherming**
- Deontologie & tuchtrecht
- Vragen bij deontologische code
- Blik op de toekomst

Wet van 8 november 1993 .be

Titel van psycholoog én soortgelijke titels voorbehouden aan personen die op de lijst van de Psychologencommissie

VOORWAARDEN:

- Geverifieerd diploma in de psychologie (licentiaat, master of doctor; Belgisch of equivalent verklaard)
- Administratiekost van € 50 per kalenderjaar
- Geen schrapping/schorsing

Voorkomt dat iedereen zich zomaar psycholoog kan noemen

Lijst van psychologen anno 2014 .be

In België:

– Afgestudeerd	> 20.000
– Psychologen	± 9.000
– Klinisch psychologen	> 6.500
– Zelfstandige psychologen (in hoofd- of bijberoep)	> 5.000

Inhoud .be

- Psychologencommissie
- Titelbescherming
- **Deontologie & tuchtrecht**
- Vragen bij deontologische code
- Blik op de toekomst

Deontologie .be

- KB van 2 april 2014
- “Voorschriften inzake de plichtenleer van de psycholoog”
- Van kracht sinds 26 mei 2014
- Voor ALLE psychologen (op onze lijst!)
- Ongeacht contract, arbeidsreglement, enz.

Tuchtrecht .be

- Alle klachten moeten behandeld worden
- Recht op bijstand, inzage, verdediging, gehoor, beroep, ...
- Drie mogelijke sancties
  - Waarschuwing
  - Schorsing
  - Schrapping
- Of bemiddeling?

Inhoud .be

- Psychologencommissie
- Titelbescherming
- Deontologie & tuchtrecht
- **Vragen bij deontologische code**
- Blik op de toekomst

Thema's .be

- Beroepsgeheim
- Registratie & toegang gegevens
- Minderjarigen
- Rapportering / evaluaties
- Medewerkers niet-psychologen
- **KB 78 & positie tov Geneesheren**

Beroepsgeheim (BG) .be

1. Het « openbare orde » karakter
2. BG versus discretieplicht
3. Waarom toestemming ≠ vrijgeleide
4. Verslagen als 'brieven' in C2M, zichtbaar voor alle artsen
5. Als een huisarts belt na doorverwijzing: gedeeld BG of verbod om bekend te maken of iemand in begeleiding is?

Gedeeld beroepsgeheim .be

“Het gedeelde beroepsgeheim: De psycholoog kan op eigen verantwoordelijkheid vertrouwelijke gegevens (...) delen om de doeltreffendheid van zijn werk te optimaliseren. Hiertoe past hij de gebruikelijke cumulatieve regels betreffende het gedeelde geheim: Voorafgaande inlichting en akkoord van de bewaarder van het geheim, uitsluitend in het belang van deze laatste, beperkt tot wat strikt noodzakelijk is, uitsluitend met personen die aan het beroepsgeheim onderworpen zijn en die in het kader van eenzelfde opdracht handelen.” (art. 14)

Registratie van gegevens .be

“De vrije en geïnformeerde toestemming van de cliënt (...) of van zijn wettelijke vertegenwoordiger is vereist voorafgaand aan elke (...) vorm van registratie van de gegevens die op hem betrekking hebben.”
(art. 19)

→ **Onwerkbaar? Teveel administratie?**

Toegang tot gegevens .be

“Elke persoon behoudt het toegangsrecht tot de geregistreerde gegevens die hem aangaan, en alleen tot die gegevens.”
(art.19)

→ **Echt alles?**

→ **Ook vertrouwelijke info in C2M?**

Opvolging van minderjarige .be

- Art.15 : vragen naar eventuele conflictueuze context van adviesvraag + respect voor Wet “betreffende de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag”
- Art.23 §4 : cfr. onderscheidingsvermogen, capaciteiten, situatie, rechtspositie, therapeutische behoeften en geldende wettelijke bepalingen
- Art.23 §5 : proberen ok te krijgen van minderjarige + beide ouders inlichten en ok vragen

→ **Altijd informatieplicht (beide) ouders?**

→ **Altijd toestemming (beide) ouders?**

Rapportering / evaluaties .be

“Evaluaties door een psycholoog (...) mogen alleen personen of situaties betreffen die hij zelf heeft kunnen onderzoeken.” (art. 22)

→ **Quid dossiers op basis van multidisciplinair teamwerk?**

→ **Wat impliceert ondertekening?**

Medewerkers niet-psychologen .be

“De psycholoog eist van zijn medewerkers niet-psychologen de naleving van deze (...) regels in de taken die ze uitvoeren.”

“Hij neemt de verantwoordelijkheid op voor hun eventuele niet-naleving.” (art. 26)

→ **Quid collega's op hoger of gelijk niveau?**

→ **Implicaties?**

KB 78 & positie tov Geneesheren .be

- Autonome uitoefening
- Verplichte samenwerking met geneesheer
- Provinciale Geneeskunde Commissies
  - “de fysieke en psychische geschiktheden” om de uitoefening van het beroep zonder risico's voort te zetten

Inhoud .be

- Psychologencommissie
- Titelbescherming
- Deontologie & tuchtrecht
- Vragen bij deontologische code
- **Blik op de toekomst**

Blik op de toekomst .be

- Verkiezing en lancering tuchtraden
- Bemiddeling cliënt – psycholoog
- Betere 'vragen & antwoorden'
- Informatiecampagne
- Nieuwsbrieven
- Strengere aanpak titelmisbruik
- Klinisch psychologen...

Wat kan u doen? .be

- Stemmen in onze verkiezingen
- Reglementering bekender/zichtbaarder maken
  - uw attest & nr, onze website, de code, ...
  - briefhoofd, e-mail handtekening, patiëntenfolders, stempel, visitekaartjes, wachtruimte, website, ...
- Titelmisbruik & wanpraktijken mee helpen voorkomen en aanpakken
  - eerst zelf aanspreken (deontologie: plicht)
  - zo nodig vervolgens melden bij ons (optie)

Meer informatie? .be

- Neem een kijkje op www.compsy.be
→ wordt vernieuwd rond jaarwisseling
- Voor vragen inzake deontologie:
www.compsy.be/deontologie/vragen